

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Valsts kanceleja

LATVIJAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2050 IETVARS

LU domnīcas LV PEAK direktore, prof. Inna Šteinbuka

**Stratēģijas ietvara LV2050 mērķis ir
radīt pierādījumos balstītu,
caurspīdīgu un skaidri strukturētu
ceļu karti Latvijas attīstībai
nākamajiem 25 gadiem.**

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

VĒRTĪBAS UN AKSIOMAS

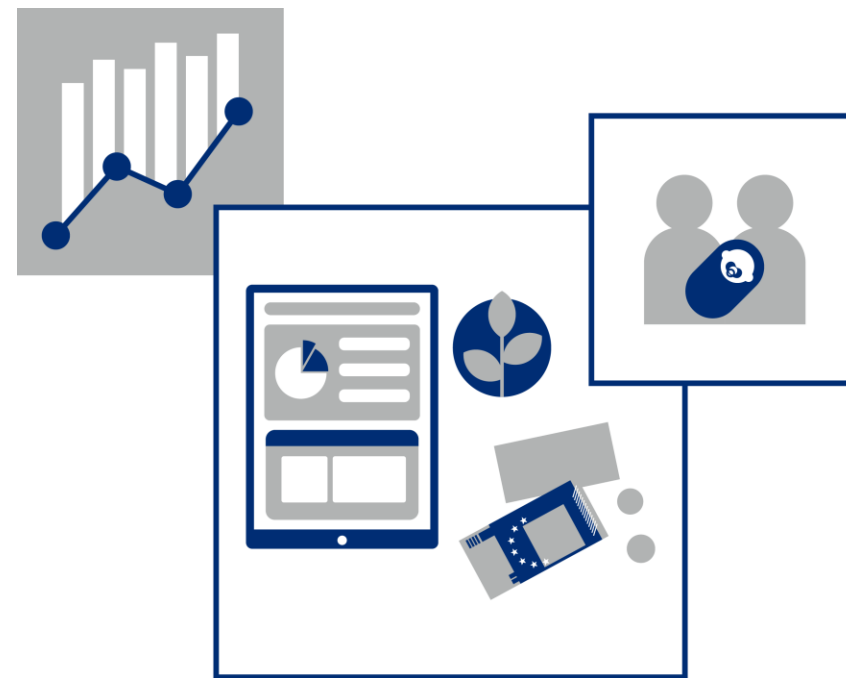

LV2050 — TRĪS MAKROEKONOMISKIE SCENĀRIJI

1. TRANSFORMĒJOŠĀ NOTURĪBA

- Būtiskas strukturālas reformas un pāreja uz zināšanu ietilpīgu, zaļu un digitālu ekonomiku
- IKP un produktivitātes izrāviens
- Demogrāfisko un migrācijas izaicinājumu pozitīvi risinājumi un sabiedrības saliedētība
- Publiskās pārvaldības un politikas īstenošanas jaudas kāpināšana un tuvināšanās ES labklājības līmenim

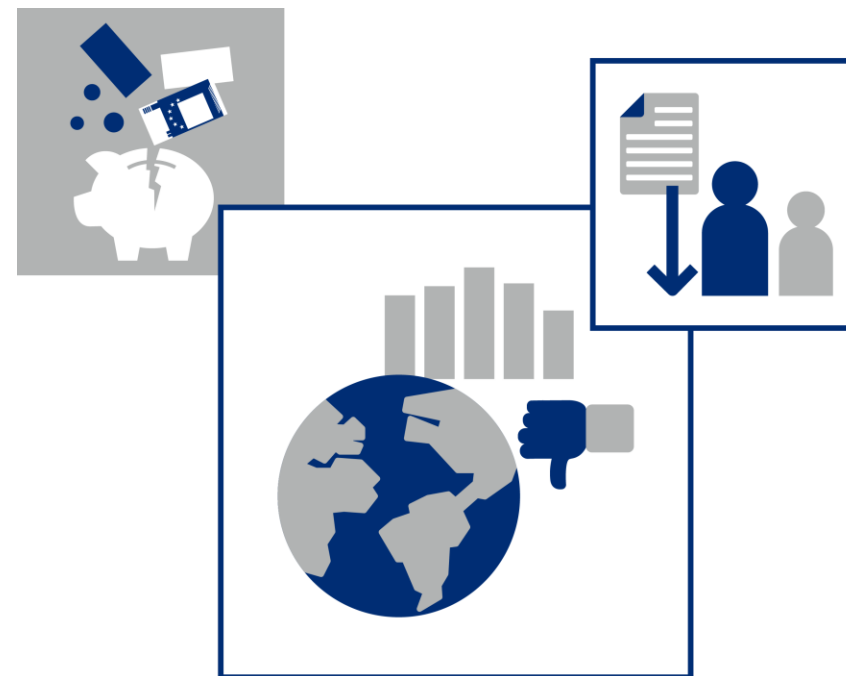
2. INERCE AR LĒNU IZAUGSMI UN DEMOGRĀFISKO NOSLODZI

- Latvija turpina virzīties pa pašreizējo strukturālo trajektoriju
- Lēna IKP izaugsme, kas ilgtermiņā nespēj kompensēt darba spēka sarukumu
- Ievērojams iedzīvotāju skaita kritums — negatīvs dabīgais pieaugums un emigrācija
- Produktivitātes kāpums zem ES vidējā — nepietiekams, lai noturētu ienākumu konvergenci

3. NEGATĪVA SPIRĀLE

- Zema demogrāfija, produktivitāte un strukturālā inerce pastiprina ekonomikas sabremzēšanos
- IKP dinamika ir stagnējoša, palielinot spiedienu uz pensiju un sociālās aizsardzības sistēmām
- Iedzīvotāju skaita kritums rada darba spēka un nodokļu bāzes sarukumu
- Tehnoloģiskā un ražīguma atpalicība, attālināšanās no ES labklājības līmeņa

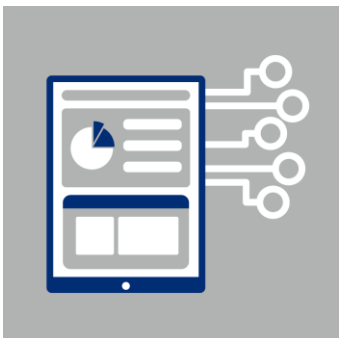
LV2050 — CILVĒKKAPITĀLS UN DEMOGRĀFIJA

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
CILVĒKKAPITĀLS UN DEMOGRĀFIJA 	Depopulācija, sabiedrības novecošanās, emigrācija un imigrācija 	Kā nodrošināt sabiedrības ataudzi un ilgtspēju, vienlaikus saglabājot nacionālo identitāti un ekonomisko dzīvotspēju? Cik lielā mērā pievērsties tūlītējai darba tirgus vajadzību apmierināšanai, un cik lielā mērā investēt ilgtermiņa izaugsmes un inovāciju potenciāla veicināšanā?	Apturēt iedzīvotāju skaita samazināšanos, palielināt atbalstu ģimenēm ar bērniem, panākt darbaspēka ilgtspēju un kvalitāti 	▪ Ģimeņu ar bērniem vērtības stiprināšana ▪ Valsts atbalsts ģimenēm ar bērniem ▪ Dzimstības veicināšana ▪ Darbaspēka un pensionāru līdzsvara nodrošināšana	Summārais dzimstības koeficients vismaz 1,88 jaundzimušo Paredzamais mūža ilgums: vīrieši 77, sievietes 84 gadi 66 veselīgi nodzīvotie gadi 50% iedzīvotāju ar augstāko izglītību Nodarbinātības līmenis 78%

LV2050 — TEHNOLOĢIJAS UN DIGITALIZĀCIJA

VIRZIENS

TEHNOLOĢIJAS UN DIGITALIZĀCIJA

IZAICINĀJUMI

Digitālo prasmju trūkums, digitālā plaisa

DILEMMAS

Jālīdzsvaro spriedze starp īstermiņa rezultātu sasniegšanu un ilgtermiņa strukturālo pārmaiņu nodrošināšanu. Jāatrod līdzsvars starp ekonomisko efektivitāti un sociālo iekļaušanu.

MĒRĶI 2050

Būt starp ES līderiem tehnoloģijās un digitalizācijā

GALVENIE UZDEVUMI

- Prasmju celšana visās vecuma grupās
- Uzņēmumu digitalizācija
- MI ieviešana
- E-pārvaldes attīstība

KPI

90% iedzīvotāju ar digitālām prasmēm

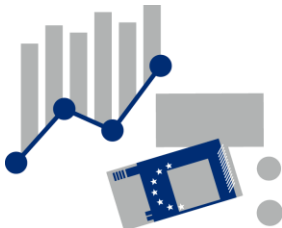
100% iedzīvotāju izmanto e-pakalpojumus

Vismaz 90% uzņēmumi izmanto digitālos un MI rīkus

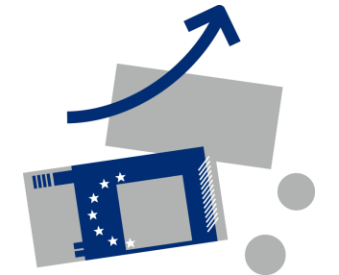
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

LV2050 — VIDES ILGTSPĒJA UN KLIMATS

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
VIDES ILGTSPĒJA UN KLIMATS 	Klimatneitralitātes izaicinājumi, atkarība no importa energoresursiem 	Cik ātri valstī īstenot ekonomikas transformāciju, samazinot importa atkarību un palielinot vietēji augstas pievienotās vērtības produktu ražošanas īpatsvaru? Ātrāka transformācija īstermiņā rada lielāku produktu, preču un pakalpojumu sadārdzinājumu.	Palielināta energoefektivitāte, ilgtspējīga ekonomika 	- Samazināt fosilo resursu patēriņu - ES finansējuma efektīva izmantošana - Vietējo resursu izmantošana	Importēto energoresursu īpatsvars $\leq 25\%$ Resursu produktivitāte virs ES vidējās

LV2050 — GLOBĀLĀ KONKURĒTSPĒJA

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
GLOBĀLĀ KONKURĒTSPĒJA 	Pieaugošas izmaksas, konkurences riski 	Līdzsvars starp īstermiņa izmaksu samazināšanu un ilgtermiņa ieguldījumiem cilvēkkapitālā, tehnoloģijās un inovācijās. Dilemma produktivitātes celšanā - stiprināt esošo ekonomisko struktūru vai veicināt strukturālās pārmaiņas, kas vērstas uz augstākas pievienotās vērtības aktivitātēm.	Sabalansēt darbaspēka izmaksu un produktivitātes attīstību 	▪ Investīcijas tehnoloģijās ▪ Efektīva un inovatīva infrastruktūra ▪ Produktīvo uzņēmumu atbalsts	Produktivitāte uz vienu iedzīvotāju sasniedz ES vidējo

LV2050 — INOVĀCIJU KAPACITĀTE

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
INOVĀCIJU KAPACITĀTE	Lēna inovāciju izplatība, zemi ieguldījumi	Īstermiņa konkurētspējas un ilgtermiņa transformējošo inovāciju līdzsvars, riska un atbalsta līdzsvarošana, regulējuma elastība un kvalitātes nodrošināšana, starpsektoru sadarbības koordinācija un ierobežotu resursu optimāla izmantošana.	Stiprināt inovācijas un R&D	▪ Atbalsts nemateriāliem aktīviem ▪ Valsts atbalsts inovācijām ▪ Elastīgs regulējums	R&D izdevumi >3% IKP 85% uzņēmumu iesaistīti inovācijās

LV2050 — KAPITĀLA TIRGUS, VALSTS BUDŽETS, NODOKĻI

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
KAPITĀLA TIRGUS, VALSTS BUDŽETS, NODOKĻI	Zema tirgus kapitalizācija, budžeta ierobežojumi	Ja ekonomika augšlēni, galvenā dilemma būs starp nodokļu paaugstināšanu un tēriņu samazināšanu pie nosacījuma, ka valsts parāds stabilizēsies zem 60% no IKP. Nozīmīgākā dilemma ir saistīta ar spēju līdzsvarot finanšu un politiskos ieguldījumus aizsardzībā un iekšējās drošības stiprināšanā.	Palielināt kapitāla tirgus kapitalizāciju, saglabāt valsts fiskālo ilgtspēju	- Valsts uzņēmumu publiskais akciju piedāvājums - Līdzsvarotas nodokļu reformas - Efektīva budžeta līdzekļu izlietošana	Kapitāla tirgus kapitalizācija sasniedz 50% no IKP 5% Latvijas iedzīvotāju ir investējuši Latvijas kapitāla tirgū Vērtspapīru emitentu skaits sasniedz 100 Iekasētie nodokļi pret IKP - vismaz 90% apmērā no ES vidējā

LV2050 — DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA	Pieaugoši ģeopolitiskie un iekšējie riski	Galvenā dilemma ir starp nacionālo ražošanu un starptautisko integrāciju. Jāatrod līdzsvars starp vietējās ražošanas jaudu attīstīšanu, kas nodrošina pievienoto vērtību, darba vietas un tehnoloģiju pānesi, un starptautisko iepirkumu izmantošanu, kas sniedz ātru piegādi un tūlītēju NATO savietojamību.	Integrēta cilvēkcentrēta drošības sistēma	▪ Sabiedrības iesaiste un apmācība ▪ Iekšējās/ārējās drošības stiprināšana ▪ Modernizācija	10% iedzīvotāju izgājuši aizsardzības mācības Drošības finansējums $\geq 5\%$ IKP

LV2050 — PUBLISKĀ PĀRVALDE

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
PUBLISKĀ PĀRVALDE	Zema uzticība, birokrātija – demokrātijas krīze	Jāatrod līdzsvars starp centralizāciju efektivitātes celšanai un decentralizāciju demokrātijas nodrošināšanai. Balanss starp ātru lēmumu pieņemšana un plašu sabiedrības iesaisti.	Efektīva pārvalde	▪ Digitalizācija ▪ Administratīvā sloga samazināšana	Publiskās pārvaldes indekss 90 percentile

LV2050 — PILSONISKĀ SABIEDRĪBA

VIRZIENS	IZAICINĀJUMI	DILEMMAS	MĒRĶI 2050	GALVENIE UZDEVUMI	KPI
PILSONISKĀ SABIEDRĪBA	Zema iesaiste – pilsoniskās sabiedrības vājums	Izvēle starp starptautisko NVO finansējuma pieņemšana un nacionālajām interesēm un suverenitāti. Balanss starp vārda brīvību un naratīvu kontroli.	Cilvēkcentrēta pārvalde	iesaistes platformas pilsoņiem	Līdzdalība vēlēšanās $\geq 70\%$ Uzticēšanās publiskajai pārvaldei - vismaz 60%

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Valsts kanceleja

STARTS PRODUKTĪVĀM SARUNĀM PAR LATVIJU!